

Pracovní skupina pro
LIDSKÁ PRÁVA (SOCIÁLNÍ PRÁVA)

Oblast lidských (sociálních) práv byla ve sledovaném období výrazně zasažena pandemií koronaviru a opatřeními přijatými v její souvislosti. Mnohá z přijatých opatření byla nedostatečná a některá mohla své cílové skupiny vystavit většímu riziku. Opatření byla přijímána chaoticky a byla pro občany nepřehledná. Tyto faktory spolu s hospodářskými dopady pandemie způsobily, že krize zvláště závažně dopadla na již znevýhodněné skupiny obyvatel, jako jsou lidé ohrožení chudobou, lidé s mentálním postižením, starší osoby nebo migranti. Současně se nelze spoléhat na pomoc ombudsmana, který dle členů Pracovní skupiny neplní řádně svoji funkci, zato se opakovaně projevuje nepřijatelným způsobem k tématu diskriminace. Členové Pracovní skupiny dále poukazují na některé přijaté či plánované novely ve sledované oblasti. Kriticky se staví k novelizaci školského zákona, která omezuje podporu dětí s cizím mateřským jazykem, k novelizaci cizineckého zákona, která omezuje možnost držitelů zaměstnanecké karty změnit zaměstnavatele, a k plánované novele téhož zákona, která by diskriminačně zhoršila pobytové podmínky rodinných příslušníků občanů států EU. Experti naopak vítají připravovanou novelu zákona o zdravotních službách, která má zrušit kojenecké ústavy.

Za Fórum expertů

Šárka Dušková

Magda Faltová

Martin Šimáček

1) Události (včetně legislativních změn), které se týkají sledované oblasti a jsou z hlediska jejího fungování zásadní

Sledovanou oblast zásadně ovlivnila **pandemie COVID-19 a související opatření**. Ta navíc vzhledem ke způsobu přijetí i svému obsahu nejvíce zasáhla již znevýhodněné skupiny obyvatel: starší lidi, osoby s postižením, osoby ohrožené chudobou, sociálně vyloučené, migranty a jejich děti. Podle členů Pracovní skupiny byla opatření sice přijata s cílem ochrany života a zdraví obyvatel, ale často nedokázala tento cíl efektivně naplnit a v některých případech dokonce vystavovala lidi zvýšenému riziku.

„Kauzální nexus mezi opatřeními a jejich cílem a zejména nezbytnost a přiměřenost těchto opatření byla u některých minimálně pochybná. Opatření navíc nebyla dobře komunikována ani většinové populaci, o to méně potom právě populacím ohroženým.“ (Šárka Dušková)

Dle členů Pracovní skupiny lze problematická opatření rozdělit do tří skupin. Do první skupiny patří opatření, která byla nedostatečná pro řešení problémů, nefungovala a nedosáhla kýžených výsledků. Mezi ně patří nedostatečná a opožděná distribuce ochranných pomůcek [1], nepřehledné a nesrozumitelné informování obyvatel [2], nedostatečné zvýšení dostupnosti podpurných služeb vybavených informovaným a dostatečně chráněným personálem [3] a zákaz přítomnosti otců u porodů [4]. Do druhé skupiny spadají opatření, která cílovou skupinu vystavila zvýšenému riziku: zákaz opouštění pobytových zařízení sociálních služeb a současně úplný zákaz na určitou dobu poskytovat podpurné služby v komunitě včetně osobní asistence¹. Experti dodávají, že některá z těchto opatření lze navíc považovat za diskriminační, protože dopadají výlučně na postižené osoby a klienty sociálních služeb. Třetí skupinu tvoří opatření, u nichž nebyly zohledněny negativní dopady, které se projeví zejména u ohrožených skupin lidí. Distanční výuka na školách nebere v potaz děti se speciálními vzdělávacími potřebami, jimž se během domácího vzdělávání nedostávalo nezbytné podpory [5]. Informování populace o průběhu pandemie a o přijatých opatřeních bylo zvláště nepřehledné pro lidi s mentálním postižením nebo využívající alternativní formy komunikace.

Obzvláště problematické se ukázalo zvládnutí pandemie ve vztahu k osobám, které využívají pobytové sociální služby, tedy žijí v institucích, ať již jde o domovy důchodců, domovy s pečovatelskou službou, domovy pro osoby se zdravotním postižením, popř. domovy se zvláštním režimem. Celosvětově je zřejmé, že největší podíl nakažených i zemřelých s koronavirem je právě v těchto zařízeních, a to právě z důvodu jejich uzavřenosti. Kvůli nemožnosti dodržovat základní protipandemická opatření se virová onemocnění v těchto uzavřených ústavech šíří velmi rychle. Českou vládu vědomí tohoto rizika vedlo k přijetí opatření způsobujících úplnou izolaci rezidentů těchto ústavů od okolního světa (zákaz vycházení i zákaz

---

¹ Ministerstvo práce a sociálních věcí, 16. 3. 2020, Tisková zpráva: Vláda schválila krizové opatření s cílem ochránit zdraví klientů a zaměstnanců sociálních služeb. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/documents/20142/1248138/TZ+opatreni+pro+soc.+sluzby.pdf/6e13408d-9ddd-c23f-7215-1074a8ef91f9>

návštěv). Toto opatření ale nejenže nezamezilo šíření viru v těchto institucích [6, 7], ale také muselo rezidentům působit značný stres a psychickou újmu, navíc kombinované se strachem z viru. Někteří infikovaní rezidenti byli doslova nuceni umírat v osamocení [8]. K nákaze u nich přitom došlo právě z toho důvodu, že pobývali v rezidenčním sociálním zařízení, ve kterém se vir nevyhnutelně šíří velkou rychlostí. Mezinárodní instituce², s vědomím toho, že vir je specificky nebezpečný pro osoby pobývající v institucionálních službách kvůli jejich uzavřenosti, již od dubna 2020 doporučují přijmout přesně opačná opatření než přijala česká vláda: okamžitě propustit rezidenty z těchto zařízení a zajistit jim podporu v jejich vlastní komunitě (osobní asistenci a jiné formy podpory poskytované přímo v domově nebo komunitě člověka).

Samostatnou kapitolou v rámci koronavirových opatření je dopad na cizince, migranty a zahraniční partnery občanů ČR. Během nouzového stavu nedošlo k novelizaci zákona o pobytu cizinců, cizinci byli pouze na webových stránkách Ministerstva vnitra informováni, že pokud se v okamžiku vyhlášení nouzového stavu nacházeli na území České republiky legálně, mohou na území ČR dále setrvat bez nutnosti řešit svoje pobytové záležitosti.

„Nicméně již nebyli informováni, že se nejedná o pobyt legální, ale pouze tolerovaný, který jim v mnoha případech neumožní po skončení nouzového stavu řešit svou pobytovou situaci. Ministerstvo vnitra následně přijalo určité překlenovací období po skončení nouzového stavu, nicméně se nejedná o zákonný či podzákonný předpis, ale pouze o informaci zveřejněnou na webových stránkách³.“ (Magda Faltová)

Tato situace výrazně poškodila právní jistotu cizinců, kteří neměli možnost zajistit si legálnost svého pobytu a byli odkázáni na toleranci ze strany moci výkonné. Uzavření zastupitelských úřadů znamenalo také omezení práva na soukromí a rodinný život partnerů občanů ČR a cizinců pobývajících na území ČR. Tyto páry a rodiny neměly možnost požádat o víza či pobyty za účelem sloučení s rodinou. Děti migrantů byly zvláště zasaženy uzavřením škol:

„Některé školy nenavázaly s rodinami dětí migrantů žádný kontakt a děti vůbec nepracovaly. Vzhledem k absenci znalosti českého jazyka v rodinném prostředí tak mělo uzavření škol významný dopad na jejich vzdělávání. Ukázalo se, že řada dětí v běžných hodinách vůbec nepracuje ani během normální výuky kvůli jazykové bariéře a škola ani s rodiči nijak nekomunikuje.“ (Magda Faltová)

---

² Např. Světová zdravotnická organizace (WHO): WHO Europe, 29. 5. 2020. Dostupné z: <https://bit.ly/3lp7RVT>; Fundamental Rights Agency, Coronavirus pandemic in the EU – Fundamental Rights Implications, červen 2020. Dostupné z: <https://fra.europa.eu/en/themes/covid-19>; Úřad Vysokého komisaře OSN pro lidská práva: Covid-19 and the rights of persons with disabilities: guidance, březen 2020. Dostupné z: https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Disability/COVID-19_and_The_Rights_of_Persons_with_Disabilities.pdf

³ Viz Ministerstvo vnitra ČR, Řešení pobytových záležitostí cizinců na území ČR v souvislosti s koronavirem, 6. listopadu 2020. Dostupné z: <https://www.mvcr.cz/clanek/reseni-pobytovych-zalezitosti-cizincu-na-uzemi-cr-v-souvislosti-s-koronavirem.aspx>

Ve sledované oblasti nicméně docházelo i k vývoji nesouvisejícímu s koronavirem. Experti poukazují na **novelizaci školského zákona** č. 284/2020 Sb.⁴, která od začátku příštího roku ruší tzv. rozvojové programy, kterými byla financována podpora vzdělávání dětí s odlišným mateřským jazykem. Ministerstvo školství mělo během roku zavést nový způsob podpory, je však pravděpodobné, že to do konce roku nestihne a učitelé i děti cizinců budou bez podpory. Za naopak pozitivní považují členové Pracovní skupiny projednávanou **novelu zákona o zdravotních službách**⁵. Ta především obsahuje zrušení dlouhodobě kritizovaných kojeneckých ústavů, které jsou ekvivalentem Dětských domovů pro děti do 3 let věku. Novela také zakotvuje centra duševního zdraví jako pracoviště, kde bude poskytována psychiatrická péče v komunitě, což je velmi důležitý krok směrem k alespoň částečné deinstitucionalizaci poskytované psychiatrické léčby.

2) Případné zásahy do sledované oblasti, které by mohly ohrozit základní demokratické a právní principy či jinou součást ústavního pořádku ČR

Za výrazný zásah do lidských a sociálních práv experti považují **podobu koronavirových opatření**.

„Domnívám se, že některá z opatření, která vláda přijala během koronavirové krize, byla natolik chaotická a zle odůvodněná i komunikovaná, že demonstrovala jisté pohrdání vlády základními principy právního státu a ochrany lidských práv.“ (Šárka Dušková)

V tomto ohledu členové Pracovní skupiny považují za klíčové sledovat, jak se k opatřením postaví soudy, neboť jejich nečinnost by mohla vést k ohrožení demokratických a právních principů obecně.

Problematická je též **novela zákona o občanských průkazech**, ke které byla připojena rozsáhlá **novela zákona o pobytu cizinců**. Její přijetí by výrazně zhoršilo právní postavení rodinných příslušníků občanů EU a ztížilo jejich možnost získat pobyt v ČR. Novela by znamenala diskriminační zhoršení postavení rodinných příslušníků občanů států EU oproti postavení rodinných příslušníků občanů ČR. K tomu experti poznamenávají, že takový krok by byl v rozporu s judikaturou⁶ i evropským právem. Ministerstvo vnitra později novelu cizineckého zákona stáhlo a předložilo ji samostatně po konci sledovaného období⁷.

⁴ Zákon, kterým se mění zákon č. 561/2004 Sb. (školský zákon). Dostupné z:

<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2020-284>

⁵ Sněmovní tisk 944, novela zákona o zdravotních službách. Dostupné z:

<https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?t=944>

⁶ Nález Ústavního soudu Pl. ÚS 41/17. Dostupné z:

https://www.usoud.cz/fileadmin/user_upload/Tiskova_mluvci/Publikovane_nalezky/2018/Pl._US_41_17_na_web.pdf

⁷ Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů. Dostupné z: <https://apps.odok.cz/veklep-detail?pid=KORNBSME76BO>

Již od jeho zvolení si experti všímají problematického **vystupování ombudsmana Stanislava Křečka**. Tomu zaslala řada právníků, včetně osobností jako Eliška Wagnerová, Jan Wintr nebo Jan Kysela, otevřený dopis⁸, ve kterém jej vyzývají, aby vykonával funkci ombudsmana řádně [9]. V dopise ombudsmanovi vyčítají, že využívá funkci k prezentování svých osobních dojmů a že postupuje arbitrárně a bez řádného šetření. Příkladem může být tvrzení Stanislava Křečka, že „*stanovisko ombudsmana je to, co si já pomyslím*“ [10]. Dle signatářů dopisu ombudsman také zpochybňuje princip proporcionality zásahů do základních práv, čímž zpochybňuje základy ústavního pořádku i celého právního řádu. Členové Pracovní skupiny k tomu dodávají, že zvláště nepřijatelná jsou vyjádření Stanislava Křečka k tématu diskriminace. Ombudsman se vyjádřil, že stížnosti na diskriminaci Romů jsou minimální záležitostí, což údajně má svědčit o tom, „*že to není problémem české společnosti*“ [11]. Zároveň však napsal následující: „*tvrdíte-li, že vás nikdo nechce přijmout do práce, proč se tedy nezaměstnáte sami? Proč nezakládáte firmy podílející se třeba na zvelebení bydlení ve vyloučených lokalitách? Nechtějí vám přidělit byt? Proč si sami nepostavíte domy a byty jako tisíce jiných neromských družstevníků u nás?*“ [12]. Opět jde o situaci, kdy si ombudsman místo využívání odborných kapacit a pravomocí svého úřadu vystačí s vlastním názorem, který ničím nepodkládá.

3) Trendy a predikce v rámci sledované oblasti

Členové Pracovní skupiny si všímají postupné změny přístupu k přijímání pandemických opatření. Uvádějí, že ke konci prvního pololetí 2020 **lze sledovat průběžné zlepšování v komunikaci opatření**, a doufají, že tento trend v následujícím půlroce vydrží. Tuto změnu přičítají větší dostupnosti informací o koronaviru, ale též tlaku občanské společnosti na dodržování základních práv a svobod a principů demokratického právního státu [13]. Zároveň sledují tendenci směrem k přijímání mírnějších opatření.

Koronavirová krize s sebou zároveň nese krizi hospodářskou. Již **znevýhodněné skupiny obyvatel budou mezi nejvíc zasaženými** [14]. Problematický je i dopad na migranty, kteří jsou držiteli zaměstnanecké karty. Novelou č. 176/2019 Sb.⁹ došlo ke změně zákona o pobytu cizinců, která omezila možnost držitelů zaměstnanecké karty změnit zaměstnavatele, a to i v případě, že zaměstnavatel porušuje zákoník práce. Pro migranty se tím stala jejich právní situace nepřehlednější a otevřely se **možnosti závažného porušování pracovních práv migrantů**.

Expertí doufají, že bude přijata zmíněná **novela zákona o zdravotních službách**. Díky tomu by mělo dojít ke zrušení ústavní péče pro děti do 3 let a dlouhodobě ke snížení celkového počtu dětí

---

⁸World Health Organisation, Disability considerations during the COVID-19 outbreak. [online]. 2020. Dostupné z: <https://www.scribd.com/document/456371546/Otev%C5%99en%C3%BD-dopis-ve%C5%99ejnemu-ochranci-prav>

⁹Zákon, kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2019-176>

v ústavech. Zároveň může zlepšit dostupnost odborných psychiatrických služeb bez nutnosti institucionalizace.

4) Příležitosti ke zlepšení. Příklady dobré praxe v zahraničí, kterými bychom se mohli inspirovat. Doporučení (zejména legislativní či exekutivní povahy) ke zlepšení fungování dané oblasti

Za pozitivní změnu by členové Pracovní skupiny považovali zejména **přijetí výše uvedené novely zákona o zdravotních službách**. Zlepšení je však pouze částečné. Dle novely by kojenecké ústavy měly být nahrazeny komplexními centry zdravotní péče. Nejde tedy o deinstitucionalizaci, ale o nahrazení větších institucí menšími institucemi. Vhodnějším řešením by bylo vylepšení podpory pěstounství a částečná profesionalizace pěstounství, která by umožňovala plnohodnotně umisťovat do pěstounské péče i děti s postižením.

V oblasti migrace je zásadním tématem přístup migrantů k veřejnému zdravotnímu pojištění. Připravovaná novela zákona o pobytu cizinců¹⁰ vede k marginálnímu zlepšení v této oblasti vzhledem k případům nepojistitelných novorozenců. Byť jde o změnu pozitivní, nejde o komplexní změnu právní úpravy, která je žádoucí. Tato novela obsahuje též změnu zákona o azylu, která může zlepšit postavení osob bez státní příslušnosti. Opět jde však o částečné a nedostatečné zlepšení.

5) Jaké body by měly určitě obsahovat volební programy stran pro volby do Poslanecké sněmovny?

V oblasti lidských a sociálních práv existuje široké spektrum témat, u nichž by bylo žádoucí, aby se strany ve volebních programech zavázaly k jejich řešení. Patří sem **zlepšení dostupnosti bydlení, dostupnosti právní pomoci, zvýšení ochrany spotřebitele, podpora inkluzivního vzdělávání a zlepšení dostupnosti sociálních a zdravotních služeb v komunitě**. Strany by též měly usilovat o **dodržování lidskoprávních standardů v oblasti azylu a uprchlictví**. V tomto ohledu je žádoucí účast na solidárním evropském řešení a uznání faktu, že pouze pomoc v zemích původu je nedostatečným řešením. Členové Pracovní skupiny dále vyzývají ke **zlepšení legislativy regulující migraci**. Měl by být nastaven transparentní systém pro vstup a pobyt migrantů na území ČR a je třeba lépe chránit pracovní práva migrantů. Kampaně by též měly pro předvolební komunikaci přijmout **etický kodex, kterým definují svůj postoj k problematice rasismu a xenofobie**.

---

¹⁰ Sněmovní tisk 1033, novela zákona o azylu a dalších souvisejících zákonů. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/historie.sqw?t=1033>

Vybrané citace členů Pracovní skupiny

„Determinující byla Pro sledované téma sociálních práv byla determinující opatření přijatá v souvislosti s pandemií COVID. Vládní opatření – respektive jejich nedostatky – měla zásadní dopad především na skupiny již znevýhodněných skupin obyvatel: lidi zaměstnané v prekérních formách práce s nejistým příjmem, sociálně vyloučené.“ (Magda Faltová)

„Za zásadní považuji nepřijatelné vystupování ombudsmana Stanislava Křečka (i jeho samotné zvolení) především v oblasti diskriminace, ale nejenom.“ (Magda Faltová)

„Nadále je zásadním tématem přístup migrantů a migrantek k veřejnému zdravotnímu pojištění, kde je ČR dlouhodobě kritizována. V novele zákona o pobytu cizinců, která by měla být v září zařazena na jednání vlády, dochází k marginálnímu zlepšení v případech nepojistitelných novorozenců, nicméně opět nedochází ke komplexní systémové právní úpravě.“ (Magda Faltová)

„Tato pandemie byla doprovázena mnoha opatřeními, která nejenže těmto skupinám nepomáhala se proti případné nákaze efektivně chránit (distribuce ochranných pomůcek, zvýšené a srozumitelné informování obyvatel atd.), ale naopak je v některých případech vystavila zvýšenému riziku (zákaz opouštění pobytových zařízení sociálních služeb a naopak úplný zákaz na určitou dobu poskytovat podpůrné služby v komunitě).“ (Šárka Dušková)

„Vnímám, že v průběhu pandemie začala vláda reagovat mírnějšími opatřeními, která se snaží lépe komunikovat. Domnívám se, že to je nejen vlivem větší dostupnosti informací o koronaviru, ale také tlakem občanské společnosti na dodržování základních lidských práv a principů demokratického právního státu.“ (Šárka Dušková)

Přehled mediálních výstupů k dané oblasti

[1] iHNED.cz Bez roušek i respirátorů. Sestrám starajícím se o lidi v domácí péči ochrana chybí [online]. 21. 4. 2020. Dostupné z: <https://archiv.ihned.cz/c1-66752710-bez-rousek-i-respiratoru-sestram-starajicim-se-o-lidi-v-domaci-peci-ochrana-chybi>

[2] České noviny. Zástupci škol: rozhodování o rouškách je nepřehledné [online]. 9. 9. 2020. Dostupné z: <https://www.ceskenoviny.cz/zpravy/zastupci-skol-rozhodovani-o-rouskach-je-neprehledne/1930939>

[3] iDnes.cz. Kolaps sociálních služeb. Hrozí, že se o klienty nebude mít kdo starat [online]. 11. 6. 2020. Dostupné z: https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/senior-socialni-sluzby-nejistota-pacient-propusteni.A190610_112715_domaci_lesa

[4] iRozhlas. „Zákaz nemá rozumné opodstatnění.“ Liga lidských práv v žalobě požaduje přítomnost otců u porodu [online]. 27. 3. 2020. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/koronavirus-porod-pritomnost-otce_2003272037_hag

[5] iRozhlas. Každý občas potřebuje pracovat trochu jinak, říká psycholožka. Učit se doma některým dětem vyhovuje [online]. 12. 10. 2020. Dostupné z: https://www.irozhlas.cz/zivotni-styl/spolecnost/specialni-poruchy-uceni-a-distančni-vyuka-psycholožka-moravkova-rozhovor_2010120801_kar

- [6] Deník N. Dva mrtví, tři desítky nakažených. V největším brněnském domově seniorů se rozšířil virus i přes zákaz návštěv [online]. 7. 10. 2020. Dostupné z: <https://denikn.cz/462572/dva-mrtvi-tri-desitky-nakazenych-v-nejvetsim-brnenskem-domove-senioru-se-rozsiril-virus-i-pres-zakaz-navstev/>
- [7] Seznam Zprávy. Covid se šíří domovy pro seniory. Více testovat ale nelze, není kapacita [online]. 24. 9. 2020. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/covid-se-siri-domovy-pro-seniory-vice-testovat-ale-nelze-neni-kapacita-121110>
- [8] Lékaři bez hranic. COVID-19 v pečovatelských domovech pro seniory: mnoho lidí umírá v osamocení [online]. 28. 4. 2020. Dostupné z: <https://www.lekari-bez-hranic.cz/koronavirus-seniori-osamoceni>
- [9] Právo21. Právníci a akademici dnes odeslali otevřený dopis Stanislavu Křečkovi. Požadují, aby funkci ombudsmana vykonával řádně [online]. 14. 4. 2020. Dostupné z: <https://pravo21.online/spolecnost/pravnici-a-akademici-dnes-odeslali-otevreny-dopis-stanislavu-kreckovi-pozaduji-aby-vykonaval-funkci-ombudsmana-radne>
- [10] Respekt. Stanovisko ombudsmana je to, co si pomyslím. Porody se šetřit nebudou – a tečka [online]. 8. 4. 2020. Dostupné z: <https://www.respekt.cz/rozhovor/stanovisko-ombudsmana-je-to-co-si-pomyslím-porody-se-setrit-nebudou-a-tecka>
- [11] SeznamZprávy. Křeček: Žádnou segregaci Romů nechci. Ať ale nemají zvláštní zacházení [online]. 14. 7. 2020. Dostupné z: <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/krecek-zadnou-segregaci-romu-nechci-at-ale-nemaji-zvlastni-zachazeni-112349>
- [12] Názory Aktuálně. Black Lives Matter a ti druzí [online]. 9. 7. 2020. Dostupné z: <http://blog.aktualne.cz/blogy/stanislav-krecek.php?itemid=37273>
- [13] Aktuálně.cz. I bez nouzového stavu může stát rychle nakupovat, říká Rekonstrukce státu a dává rady [online]. 21. 4. 2020. Dostupné z: <https://zpravy.aktualne.cz/domaci/nezhasinejte-pravidla-rekonstrukce-statu-radi-politikum-jak/r~21b5452483b911ea9d470cc47ab5f122/>
- [14] Reflex. Sociolog Prokop: Chudí budou chudší, vláda by se měla bát, nechat epidemii rozjet je dražší než tvrdá opatření [online]. 2. 10. 2020. Dostupné z: <https://www.reflex.cz/clanek/prostor-x/103181/sociolog-prokop-chudi-budou-chudsi-vlada-by-se-mela-bat-nechat-epidemii-rozjet-je-drazsi-nez-tvrda-opatreni.html>

